

man kunde lægge paa Bordet og sige: Dug, dæk dig! hvorefter Føden begyndte at vandre ind paa Bordet. Den er i Slægt med disse gamle Lamper, man kunde gnide og saa kom der nogle tjenstvillige Aander og bar Føde og Klæder frem. Det er det, som Smaafolk meget godt vide, at have de først faaet Valgretten, have de ogsaa faaet Midler til at skaffe sig de Reforme, som hjælpe dem i det daglige Liv, og derfor elske Smaafolk her i Landet Valgretten mere end nogen anden Reform. Det skal det ærede Medlem regne med, naar han vil se ud i Fremtidens Politik, og naar han vil melde sig som Modstander af den kommunale Valgret.

Man har talt om Skatterøret som en vældig Bølge, der gik hen over Landet. Ja, dette Røre minder mig om en saadan pludselig Flodbølge, der kan opstaa og være vældig et Øjeblik og true dem med Undergang, som netop befinde sig der, hvor Bølgen rejser sig. Derfor var det saa vanskeligt for det ærede Medlem fra Roskilde (A. O. Rasmussen) — det skal jeg indrømme — at komme over med Baaden lige i det Øjeblik, da denne Flodbølge havde rejst sig. Men det er en Flodbølge, som har rejst sig et Øjeblik og derefter falder langsomt. Og det ærede Medlem og de ærede Socialdemokrater, som kende noget til Stemningen i Befolkningen, ville vide, at den allerede er i stærk Falden. Anderledes er det med den kommunale Valgret. Det er ikke en pludselig opstaaende Flodbølge, men en Strøm, der kommer og kommer og stiger og stiger, og hvis det ærede Medlem skal lægge Ryg til og dæmme op for den Strøm, tror jeg, det var heldigt, om Ryggen var lidt bredere, end den er.

Det ærede Medlem talte i denne Forbindelse, idet han altsaa talte om de Reforme, han savnede fra Ministeriet, om, at man dog i det mindste kunde have ventet, at Ministeriet var kommet med en rationel Løsning af Husmandsspørgsmaalet, og det klang saaledes i hans Tale, som om han mente, at en rationel Løsning var at finde i en eller anden teoretisk Formel, jeg ved ikke hvilken. Men det ærede Medlem maa undskyldte, det er den ikke. Det tilkommer Drømmere og ikke Politikere at tro, at af et Spørgsmaal som Husmandsspørgsmaalet finder man en fuldkommen rationel Løsning ved en eller anden Formel, thi det gør man som sagt ikke, selv ikke ved en eller anden Lov. Staten kan tage i den ene Hank af Husmandsspørgsmaalet, og Foreningerne og Organisationerne kan

tage i en anden Hank, og det kan hjælpe noget frem, men det, som til syvende og sidst skal løse Husmandsspørgsmaalet, med andre Ord: det, som til syvende og sidst skal føre Husmandsstanden frem til at faa den Betydning, den kan faa for hele Landet, er den Svingkraft, der kan komme fra selve Husmændene. Og det bedste Middel af alle til at skabe denne Svingkraft, er ubetinget det at give dem Valgret som de andre Mennesker, de bo sammen med, det er den almindelige, kommunale Valgret. Derved faar denne en Betydning som et stort Bidrag til Løsning af de sociale Spørgsmaal, hvorom det ærede Medlems Tanker kredse bestandig.

Blandt de Reforme, som ogsaa høre Regeringen til, og som det ærede Medlem skulde have taget i Betragtning, naar han talte om, hvad Ministeriet havde bragt frem af Reforme, er der en, jeg ogsaa skal tale lidt om. Det er Almenskoleloven. Det er ikke det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), der foranlediger mig til at tale om denne Lov, men derimod det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (H. L. Møller). Denne Lov er ikke Højres, det maa det ærede Medlem indrømme. Det er en Frugt af Systemskiftet, kan man sige, det er dette Ministerium, der har ført Loven frem som noget ganske nyt. Det er efter min Mening en Lov, der ogsaa betegner en Epoke, en ny Epoke i vort højere Undervisningsvæsen. Det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds og for Resten ogsaa det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), der har talt om det samme, havde Indvendinger baade mod Loven og mod den højtærede Kultusministers Gennemførelse af Loven. Mod Loven er jo Indvendingen den, at den har et demokratisk Præg, idet den knytter Forbindelsen mellem Folkeskolen og de højere Skoler, og Indvendingen mod Kultusministerens Gennemførelse af Loven gaar i Virkeligheden ud paa, at hans Gennemførelse er en saadan, at den ikke har forjasket og udvandet det demokratiske Præg, som Loven har. Jeg minder ærede Medlemmer om, at § 1 i denne Lov lyder saaledes: „I Tilslutning til Folkeskolens Undervisning for Børn i 11—12 Aars Alderen meddeles den højere Almenundervisning først i Mellemskolen, siden i Gymnasiet“. De første Ord, der staa i denne Lov, ere disse: „I Tilslutning til Folkeskolens Undervisning af Børn i 11—12 Aars Alderen.“ Det var Grundtanken i Loven, at der skulde skabes en Forbin-